

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI**

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZONOM
ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU**

S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, studeni 2009.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

- Važećim Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, br. 150/08. i 94/09.) člankom 53. određeni su prihodi od obveznoga zdravstvenoga osiguranja.

Prihod obveznoga zdravstvenog osiguranja su:

- 1) doprinosi osiguranika,
- 2) doprinosi poslodavaca,
- 3) doprinos za nezaposlene osobe iz članka 6. stavka 1. točke 12., 14., 15. i 17. i članka 9. stavka 1. točke 3. važećega Zakona,
- 4) doprinosi drugih obveznika plaćanja doprinosa utvrđenih ovim i drugim zakonom,
- 5) posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu,
- 6) prihodi iz državnog proračuna,
- 7) prihodi od sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite osiguranih osoba, odnosno njihovih osiguravatelja u dopunskom zdravstvenom osiguranju,
- 8) prihodi od dividendi, kamata i drugih prihoda,
- 9) 32% od ukupnog prihoda od posebnog poreza na duhanske prerađevine,
- 10) prihodi od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti.

Sukladno zaključku koji je Hrvatski sabor donio 15. prosinca 2008. godine uz Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju zadužuje se Vlada Republike Hrvatske da u roku od jedne godine stvori zakonske pretpostavke za izdvajanje financijskog poslovanja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod) iz sustava državne riznice, odnosno proračuna.

U tom smislu predloženim zakonom uređuje se da se doprinosi i ostali prihodi obveznog zdravstvenog osiguranja uplaćuju u korist računa Zavoda i prihod su Zavoda.

Navedena odredba stupila bi na snagu 1. siječnja 2011. godine.

- Člankom 49. važećega zakona uređeno je da u ostvarivanju prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja osigurana osoba ima pravo na naknadu troškova prijevoza ako je radi korištenja zdravstvene zaštite upućena izvan mjesta prebivališta, odnosno boravka.

Osigurana osoba ima pravo na naknadu troškova prijevoza ako je zdravstvenu zaštitu koristila u ugovornoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno ordinaciji ugovornog doktora privatne prakse ili kod ugovornog isporučitelja pomagala u mjestu koje je udaljeno više od 30 kilometara od mjesta njezina prebivališta, odnosno boravka jer potrebnu zdravstvenu zaštitu nije mogla ostvariti u bližoj ugovornoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno ordinaciji ugovornog doktora privatne prakse s ugovorenom djelatnošću za tu vrstu zdravstvene zaštite ili kod bližeg ugovornog isporučitelja pomagala.

Pravo na naknadu troškova prijevoza, neovisno o navedenoj udaljenosti ima osigurana osoba do 18. godine života, osigurana osoba upućena na liječenje u inozemstvo sukladno općem aktu Zavoda, osigurana osoba darivatelj organa, tkiva ili stanica te osigurana osoba koja hemodijalizu koristi kao kronični bubrežni bolesnik.

Neovisno o udaljenosti pravo na naknadu troškova prijevoza ostvaruje i osigurana osoba s prebivalištem, odnosno boravkom na otoku te na područjima određenim Zakonom o brdsko-planinskim područjima i Zakonom o područjima posebne državne skrbi.

Predloženom izmjenom Zakona ukida se navedena iznimka te se uređuje da i osigurane osobe s prebivalištem, odnosno boravkom na otoku te na područjima određenim Zakonom o brdsko-planinskim područjima i Zakonom o područjima posebne državne skrbi imaju pravo na naknadu troškova prijevoza pod jednakim uvjetima kao i druge osigurane osobe. Naime, pravo na naknadu troškova prijevoza i te osigurane osobe ostvaruju ako zdravstvenu zaštitu koriste u ugovornoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno ordinaciji ugovornog doktora privatne prakse ili kod ugovornog isporučitelja pomagala u mjestu koje je udaljeno više od 30 kilometara od mjesta njihova prebivališta, odnosno boravka jer potrebnu zdravstvenu zaštitu nisu mogle ostvariti u bližoj ugovornoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno ordinaciji ugovornog doktora privatne prakse s ugovorenom djelatnošću za tu vrstu zdravstvene zaštite ili kod bližeg ugovornog isporučitelja pomagala.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU PREDLOŽENOG ZAKONA

Ocjenjuje se da za provedbu predloženoga Zakona neće biti potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu.

Naprotiv, izmjenom članka 49. Zakona, kojom se ukida iznimka u ostvarivanju prava na troškove prijevoza prilikom ostvarivanja zdravstvene zaštite osiguranih osoba koje imaju prebivalište, odnosno boravak na otocima te na područjima određenim Zakonom o brdsko-planinskim područjima i Zakonom o područjima posebne državne skrbi očekuje se ušteda sredstava u iznosu od 16.500.000,00 kuna na godišnjoj razini.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU PO HITNOM POSTUPKU

U cilju provedbe zaključka Hrvatskog sabora od 15. prosinca 2008. godine kojim se zadužuje Vlada Republike Hrvatske da u roku od jedne godine stvori zakonske pretpostavke za izdvajanje financijskog poslovanja Zavoda iz sustava državne riznice te stvaranja osnove za postizanjem uštede u državom proračunu s osnova ukidanja iznimke od ispunjavanja uvjeta za ostvarivanje prava na naknadu troškova prijevoza u vezi s korištenjem zdravstvene zaštite ocjenjuje se da postoje osobito opravdani državni razlozi za donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku u smislu odredbe članka 159. Poslovnika Hrvatskog sabora ("Narodne novine", br.71/00, 129/00, 117/01, 6/02 – pročišćeni tekst, 41/02, 91/03, 58/04, 39/08 i 86/08).

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM
OSIGURANJU**

Članak 1.

U Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju ("Narodne novine", br. 150/08 i 94/09) u članku 49. stavak 4. briše se.

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 4.

Članak 2.

Članak 53. mijenja se i glasi:

"Članak 53.

Prihodi obveznoga zdravstvenog osiguranja su:

- 1) doprinosi osiguranika,
- 2) doprinosi poslodavaca,
- 3) doprinos za nezaposlene osobe iz članka 6. stavka 1. točke 12., 14., 15. i 17. i članka 9. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona, koji se vode u evidenciji nezaposlenih osoba prema propisima o zapošljavanju,
- 4) doprinosi drugih obveznika plaćanja doprinosa utvrđenih ovim i drugim zakonom,
- 5) posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu,
- 6) prihodi iz državnog proračuna,
- 7) prihodi od sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite osiguranih osoba, odnosno njihovih osiguravatelja u dopunskom zdravstvenom osiguranju,
- 8) prihodi od dividendi, kamata i drugih prihoda,
- 9) prihodi od posebnog poreza na duhanske prerađevine,
- 10) prihodi od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti.

Prihod iz stavka 1. točke 9. ovog članka u visini od 32% od ukupnog prihoda od posebnog poreza na duhanske prerađevine doznačuje se iz državnog proračuna na račun Zavoda do 5-og dana u mjesecu za protekli mjesec.

Prihod iz stavka 1. točke 10. ovoga članka uplaćuju društva za osiguranje u visini od 7% naplaćene funkcionalne premije osiguranja od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti. Taj iznos predstavlja naknadu prouzročene štete Zavodu u slučajevima iz članka 113. ovoga Zakona koju su prouzročili vlasnici, odnosno korisnici osiguranoga motornog vozila.

Društva za osiguranje obvezna su sredstva na ime prihoda iz stavka 3. ovoga članka uplatiti do 10-tog dana u mjesecu za protekli mjesec na ukupan iznos naplaćene funkcionalne premije osiguranja od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti u korist računa Zavoda.

Uvjete, način plaćanja i izvješćivanja te postupak i ovlaštenje za nadzor nad provedbom odredbi stavka 2. i 4. ovoga članka utvrdit će pravilnikom ministar financija.

Doprinosi i ostali prihodi obveznog zdravstvenog osiguranja utvrđeni u stavku 1. ovoga članka uplaćuju se u korist računa Zavoda i prihod su Zavoda."

Članak 3.

Članak 56. mijenja se i glasi:

"Članak 56.

Osnovice i stope, način obračuna i rokovi plaćanja, visinu, te obveznike obračunavanja i plaćanja doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje uređuju se posebnim zakonom, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Porezna uprava obvezna je do 20-og dana u mjesecu za prethodni mjesec dostaviti Zavodu sve evidencije koje se odnose na uplatu doprinosa i ostalih prihoda obveznog zdravstvenog osiguranja za koje je nadležna i za koja vodi evidenciju.

Stope doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, a prema podacima Zavoda, utvrđuju se na način da se očekivanim prihodima od doprinosa i drugim prihodima pokriju očekivani izdaci."

Članak 4.

U članku 61. iza stavka 2. dodaju se stavci 3. i 4 koji glase:

"Ako Zavod u postupku provjere iz stavka 1. ovoga članka utvrdi nepravilnosti, o tome sastavlja zapisnik koji dostavlja Poreznoj upravi na nadležno postupanje utvrđeno propisom ministra financija.

Postupak i način kontrole iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje Zavod općim aktom."

Članak 5.

U članku 63. iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

"Sredstva iz stavka 1. ovoga članka uplaćuju se na račun Zavoda do 10-og dana u mjesecu za prethodni mjesec i prihod su Zavoda."

Članak 6.

Zavod je obvezan otvoriti račun kod poslovne banke u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 7.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama", osim odredbi stavka 2., 4. i 6. članka 53. izmjenjenog člankom 2. ovoga Zakona i članka 3. u dijelu koji se odnosi na uplatu prihoda na račun Zavoda i na prihod Zavoda te članka 5. ovoga Zakona koji stupaju na snagu 1. siječnja 2011. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Ovim člankom briše se odredba stavka 4. članka 49. važećega Zakona kojom je uređeno da neovisno o udaljenosti pravo na naknadu troškova prijevoza u vezi s korištenjem zdravstvene zaštite ostvaruju osigurane osobe s prebivalištem, odnosno boravkom na otoku te na područjima određenim Zakonom o brdsko-planinskim područjima i Zakonom o područjima posebne države skrbi.

Uz članak 2.

Utvrđuje se da se doprinosi i ostali prihodi obveznog zdravstvenog osiguranja uplaćuju u korist računa Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod) i prihod su Zavoda.

Posebno se uređuje da se iznos u visini od 32% od ukupnog prihoda od posebnog poreza na duhanske prerađevine doznačuje iz državnog proračuna na račun Zavoda do 5-og dana u mjesecu za protekli mjesec.

Uređuje se obveza društava za osiguranje da sredstva u visini od 7% naplaćene funkcionalne premije osiguranja od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti uplate do 10-tog dana u mjesecu za protekli mjesec u korist računa Zavoda.

Uz članak 3.

Određuje se da se osnovice i stope, način obračuna i rokovi plaćanja, visinu, te obveznike obračunavanja i plaćanja doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje uređuju posebnim zakonom, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Utvrđuje se obveza Porezne uprave da do 20-og dana u mjesecu za prethodni mjesec dostavi Zavodu sve evidencije koje se odnose na uplatu doprinosa i ostalih prihoda obveznog zdravstvenog osiguranja za koje je nadležna i za koju vodi evidenciju.

Stope doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, a prema podacima Zavoda, utvrđuju se na način da se očekivanim приходima od doprinosa i drugim приходima pokriju očekivani izdaci.

Uz članak 4.

Utvrđuje se obveza Zavoda da kada u postupku provjere točnosti podataka i činjenica o kojima ovisi ostvarivanje prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja utvrdi nepravilnosti za čije je postupanje nadležna Porezna uprava, da o tome sastavlja zapisnik koji dostavlja Poreznoj upravi na nadležno postupanje utvrđeno propisom ministra financija.

Postupak i način kontrole podataka i činjenica o kojima ovisi ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja utvrđuje Zavod općim aktom.

Uz članak 5.

Ovim člankom propisuje se da se sredstva iz državnog proračuna za prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja određena člankom 63. važećega Zakona uplaćuju na račun Zavoda do 10-og dana u mjesecu za prethodni mjesec i prihod su Zavoda.

Uz članak 6.

Određuje se rok za otvaranje računa Zavoda kod poslovne banke.

Uz članak 7.

Određuje se dan stupanja na snagu Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEGA ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 49.

Osigurana osoba u ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja ima pravo na naknadu troškova prijevoza ako je radi korištenja zdravstvene zaštite upućena izvan mjesta prebivališta, odnosno boravka.

Osigurana osoba iz stavka 1. ovoga članka ima pravo na naknadu troškova prijevoza ako je zdravstvenu zaštitu koristila u ugovornoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno ordinaciji ugovornog doktora privatne prakse ili kod ugovornog isporučitelja pomagala u mjestu koje je udaljeno više od 30 kilometara od mjesta njezina prebivališta, odnosno boravka jer potrebnu zdravstvenu zaštitu nije mogla ostvariti u bližoj ugovornoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno ordinaciji ugovornog doktora privatne prakse s ugovorenom djelatnošću za tu vrstu zdravstvene zaštite ili kod bližeg ugovornog isporučitelja pomagala.

Pravo na naknadu troškova prijevoza, neovisno o udaljenosti iz stavka 2. ovoga članka, ima osigurana osoba do 18. godine života, osigurana osoba upućena na liječenje u inozemstvo sukladno općem aktu Zavoda, osigurana osoba darivatelj organa, tkiva ili stanica te osigurana osoba koja hemodijalizu koristi kao kronični bubrežni bolesnik.

Sukladno odredbi stavka 3. ovoga članka pravo na naknadu troškova prijevoza ostvaruje i osigurana osoba s prebivalištem, odnosno boravkom na otoku te na područjima određenim Zakonom o brdsko-planinskim područjima i Zakonom o područjima posebne državne skrbi.

Osigurana osoba koja zdravstvenu zaštitu želi koristiti u drugoj ugovornoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno ordinaciji ugovornog doktora privatne prakse ili kod ugovornog isporučitelja pomagala na području Republike Hrvatske, a ne tamo gdje je upućena u skladu sa stavkom 2. ovoga članka ima pravo ostvariti tu zdravstvenu zaštitu na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja, ali bez prava na naknadu troškova prijevoza i prava na sanitetski prijevoz.

Članak 53.

Prihodi obveznoga zdravstvenog osiguranja su:

- 1) doprinosi osiguranika,
- 2) doprinosi poslodavaca,
- 3) doprinos za nezaposlene osobe iz članka 6. stavka 1. točke 12., 14., 15. i 17. i članka 9. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona,
- 4) doprinosi drugih obveznika plaćanja doprinosa utvrđenih ovim i drugim zakonom,

- 5) posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu,
- 6) prihodi iz državnog proračuna,
- 7) prihodi od sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite osiguranih osoba, odnosno njihovih osiguravatelja u dopunskom zdravstvenom osiguranju,
- 8) prihodi od dividendi, kamata i drugih prihoda,
- 9) 32% od ukupnog prihoda od posebnog poreza na duhanske prerađevine,
- 10) prihodi od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti.

Prihod iz stavka 1. točke 10. ovoga članka uplaćuju društva za osiguranje u visini od 7% naplaćene funkcionalne premije osiguranja od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti. Taj iznos predstavlja naknadu prouzročene štete Zavodu u slučajevima iz članka 113. ovoga Zakona koju su prouzročili vlasnici, odnosno korisnici osiguranoga motornog vozila

Društva za osiguranje obvezna su sredstva na ime prihoda iz stavka 2. ovoga članka uplatiti do 10-tog dana u mjesecu za protekli mjesec na ukupan iznos naplaćene funkcionalne premije osiguranja od obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti u korist računa državnog proračuna Republike Hrvatske.

Način plaćanja i izvješćivanja te postupak i ovlaštenje za nadzor nad provedbom odredbe stavka 3. ovoga članka utvrdit će pravilnikom ministar financija.

Članak 56.

Osnovice i stope doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje uređuju se posebnim zakonom, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Članak 61.

Radi utvrđivanja točnosti podataka i činjenica o kojima ovisi ostvarivanje prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja Zavod ima pravo kontrole poslovnih knjiga, financijske dokumentacije i drugih evidencija obveznika uplate doprinosa.

Porezna uprava, Središnji registar osiguranika, tijela državne vlasti i druga nadležna tijela obvezni su Zavodu dostavljati podatke kojima raspolažu i o kojima vode službene evidencije potrebne za ostvarivanje prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.

Članak 63.

Republika Hrvatska osigurava u državnom proračunu posebna sredstva za prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, i to za:

1. sredstva za isplatu naknada plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad iz članka 26. točke 9. ovoga Zakona,

2. sredstva za troškove zdravstvene zaštite za:

a) provođenje mjera povećane zdravstvene skrbi za osigurane osobe starije od 65 godina života kao i za osigurane osobe djecu do navršene 18. godine života,

b) zdravstveno prosvjećivanje,

c) liječenje po posebnim propisima,

d) hitnu medicinsku pomoć na državnim cestama,

e) razliku u troškovima zdravstvene zaštite izazvane većim odstupanjem u organiziranju zdravstvene zaštite od propisanih normativa zbog demografskih karakteristika (otoci, gustoća naseljenosti),

f) osobe čije je prebivalište nepoznato,

g) osiguranike iz članka 6. točke 13., 16., 18., 19., 20., 25. i 26. ovoga Zakona,

h) osigurane osobe iz članka 13. ovoga Zakona,

i) osigurane osobe iz članka 59. ovoga Zakona,

j) međunarodne obveze na području zdravstvenog osiguranja.

k) osiguranike iz članka 6. točke 12., 14., 15. i 17. i članka 9. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona.